

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

FRAGMENTS OF SA'ADYĀH'S ARABIC PENTATEUCH COMMENTARY

BY HARTWIG HIRSCHFELD, Jews' College, London.

II

THE two fragments of Sa'adyāh's Pentateuch commentary here following differ not only from one another in size and the character of the writing, but also from those which formed the subject of the earlier articles.²⁸ They, therefore, bring the number of copies of the work known to have been in circulation to six. The large and careful writing of the first fragment of the present instalment is sufficient proof of the high esteem in which the work was held. Apart from this, both fragments, small as they are, contain so much that is of interest that no apology is needed for making them accessible to students of biblical literature.

By a strange coincidence fragment A, dealing with the section Leviticus 25. 36-46 has a certain bearing on the specimen of the same author's commentary on Exodus lately published.²⁹ It begins with the concluding paragraphs of what looks like a dissertation on the prohibition of usury. Sa'adyāh has given special attention to this subject to which he devoted a special treatise. Unfortunately, however, only a small fragment has come down to us.³⁰

²⁸ *JQR.*, 1906, July and October; 1916, January.

²⁹ *Ibid.*

³⁰ *Ibid.*, 1905, pp. 119 sqq.

This is not the only instance of Sa'adyāh's habit of supplementing important matters only slightly touched upon in the Pentateuch commentary by special treatises.³¹

The author, then, takes up for a second time the topic of the Hebrew slave, actually referring to his own comments on Exod. 21. 1-6. In so doing he furnishes a strong argument in favour of the authenticity of our fragment. Not only is the translation of the group of verses, Lev. 25. 39-46, identical with what we know to be his version, but this also applies to a quotation from Job (31. 39). Eminently characteristic is the way in which he illustrates the logical sequence inherent in the verses 25, 35, and 39. There is, therefore, no reason to consider the fragment as belonging to any other work but Sa'adyāh's.

Fragment B begins with a discussion of the question why the expression of regret in Deut. 1. 41 did not carry forgiveness with it. The answer is that 'regret and firm resolve', the two pillars of repentance, must be entirely free from ulterior motives. This was not the case with the people, as may be seen from Num. 14. 39, because their regret was not the expression of 'a pure heart and a sincere mind'. A similar case of unreal repentance is recorded in Exod. 10. 16. David, on the other hand, who showed genuine contrition was forgiven (2 Sam. 12. 13). The announcement given in the preceding verse (11) is no proof to the contrary, because it contains no threat, but a statement concerning the evil conduct of Absalom which was not an act of God.

Now this affords an opportunity of examining the authenticity of the fragment. It is *prima facie* supported

³¹ On the Calendar (Exod. 12. 1), *ibid.*, 1904, p. 293; On Testimony and Agreement, *ibid.*, p. 294; On forbidden marriages, *ibid.*, 1905, pp. 712 sqq.

by the identity of the translated text verses with Sa'adyāh's version. A discussion of the meaning of repentance in similar terms, but in more elaborate forms is given in Book V of the same author's *Eṃunōt*.³² Dividing mankind in respect of moral conduct into ten classes he places the repentant sinner into the last class. 'The lines of repentance, he says, are four, viz. abandoning (sin), regret, asking forgiveness, and the resolve not to sin again.' In connexion with this argument it is scarcely accidental that the verses Psalms 78. 36-7 are quoted in our fragment as well as twice³³ in the corresponding place in the *Eṃunōt*. Sa'adyāh's authorship cannot, therefore, be doubted. In our fragment he further illustrates his theory of repentance by the instance of Saul whose first confession of guilt was rejected, because he was not really contrite, and only the repetition of his regret induced the prophet to relent.

There is a gap after the first leaf, the second taking up the thread with Deut. 2. 9. This contains a seeming contradiction, since the Israelites had taken possession of a part of Moabite territory from Sihon. Sa'adyāh explains this to the effect that Sihon had conquered Moabite lands, and it was from him that the Israelites took it. Another possible objection is that this passage should have 'Sihon' in the place of 'the children of Lot'. To this the author finds three answers. All this is quite in keeping with Sa'adyāh's usual method, relying on the number of arguments as well as on their strength. The fragment ends with the explanation of the names of the Canaanite nations mentioned in the verses 2, 10-12. Here it should be noted that his translation of מִצְרַיִם agrees with his way of rendering

³² Arabic original, ed. Landauer, p. 177.

³³ *Ibid.*, p. 180.

this name in the passages in which it occurs in his translation of the Pentateuch.

A

Cod. Brit. Mus. 5562. C. 27 cm. × 16 cm.

Fol. 23 ro.

אלקצֶה קד פצח באן לה צאחבא סואה אד קאל
 ונפש בעליה הפחתי ואנמא הי צִיאַע מסתרהנֶה
 פי ידה פסביל אלמסתחלִין אן יאכלון תמרה מא ירהן
 ענהם ולא יחסבון לצאחבה תמנה פִּאִיב תבִּרֵא
 מן דלך פקאל אני מא אכלת שיא מן תמרהא אלא בתמן
 חסבתה לצאחבהא מן אלדִין אלדי עליה פאן כנת
 לם אפעל הוּא תנבת לי בדל אלחנטֶה שובא ובדל
 אלשעיר זֹאנא וכדלך יחוקאל עַד גְּנֹאִית כְּתִירָה
 פי קצֶה והוליד בן פריץ וג' וכתם עלי אלרבא בֶּקֶ
 בנשך נתן ותרבית לקח וג' ובאזא דלך עֵדֵי דִוִּיד
 טאעאת כְּתִירָה מִזְמוֹר יֵי מִי יגֹור בא' וג' וכתם עלי
 תרך אלרבא כספו לא נתן בנשך וג' וקאל עשה אלה
 לא ימוט לע' גַּעֲלֶה תֹאבְתָא בַּחֲקִי בֵּין יָדַי זֹאֲלֶקָה בֶּקֶ יֵי
 מֶלֶךְ נֹאֹת לְבַשׁ וג' אף תכון תבל כל תמוט וקאל לא יתן
 לעולם מוט לצדיק. ואתבע הוּא אלשריעֶה בשריעֶה אלעבר
 אלעבראני בעד מא כאן קד שרח פי ואלה המשפטים
 אנה יכדם דִּ סִנִּין פקט ואן אבא אלכְרוּן כְּדָם מולאה
 אבדא פער־פנא ההונא אן סנה אליובֶל אן ואפאה קבל
 תמאם אלֶד סִנִּין עתקה אד לא יִנּוּ אן יכּון אחד מן
 יִשְׂרָאֵל פי אליובֶל עברא פקאל וְכִי ואדא תמאהן
 אכּוֹךְ מעך פבאע נפסה לך פלא תסתכרמה כְּדָמָה
 אלעביד כְּשֹׁכֵר כאֲגִיר או כְּצִיף יכּון מעך ואלי סנה
 אלטמלאק יכְדֹמֵךְ ויֵצֵא תם יכְרֵךְ מן ענרך הוּ ובנוה
 מעה וירָנַע אלי עשירתה וחוז אבאיה. כִּי עֲבָדִי לֹאֲנֶהֱם

עבירי אלדין אכרנתהם מן בלד מצר פלא יבאעון ביע
 אלעביד לא ולא תסתולי עליה בקמא וכאף רבך
 ועבדך ועבדך ואמתך אלדי יכונאן לך פמן אלאמם Fol. 23 vo.
 אלדין חואליכס מנהם תקתנון אלעביד ואלאימא וגם ואיצא
 מן בני אלסכאן אלמקיטין מעכס חשתרון ומן עשירתהם
 אלמולודין פי בלדכס יכונו לכס חווא והתנחלתם
 תורתונהם לבניכס מן בעדכס כמיראת אלחוז יסתדמונהם
 אברא ומא אבותכס בני ישראל פכל ואחד לא יסתולי
 עלי אכיה באקמא קו תאלתה וכי ימוך אחיד עמך
 ונמכר לך תאבע ללקולין אלאולין כי ימוך אחיד ומכר
 וכי ימוך אחיד ומטה באנה יקול מן באע ציעתה
 ולם יכפיה דלך ואקרצתה או צדקת עליה ולם יכפיה
 דלך חתי באע נפסה מנה פלא תקימה מקאם אלעביד
 לא יעדו וראך בנאשיה ולא יחמל בין ידיך אלה
 אלחמאם ולא יצנע אלאשיא אלמכצוזה בל יכונ כשכיר
 כתושב אראד בקולה כשכיר אן יעמל אעמאלא
 מערופא בעינהא כמא יסתאגר אלכנא ואלננאר ואלכנאט
 ואראד בקולה כתושב אן תנסבה אלי נפסך ותרא מא
 ילחקה מן נקץ אנמא הו לאחק כך. ויחתמל איצא
 קו כשכיר ליקום פי אלליל. ויחתמל איצא קו כשכיר
 ליזאפ אנרתה ממא דפעתה אליה קרימא. כתושב
 ליונב יעולה מע עיאלה זונתה ואולאדה עלי מולאה.
 וקו עד שנת היובל יעבד עמך פחו פציח מא חצל
 לנא אלייבל ימנע כדמה תמאם דסנין ויקטעהא
 וקו ויצא מעמך הוא ובניו עמו פציח בכונהם פי
 עיאל אלמולי ואמא זונתה פקד פצה בהא הנאך
 או קאל ויצאה אשתו עמו. פאלכרונו ידל עלי אלדכול
 באן קבלה. וקו ושב אל משפחתו יונב אן יכונ ענר
 אהל ביתה בחאלה לא ינקצונה שיא בסבב אסם

אלעבודיָהּ אֵלתי וקע עליה וקד נרא באן דכול
 אלְצִיעָהּ פי הדיא אלמוצע לא מעני לה והו קולה ואל
 אחות אבותיו ישוב, תם נתבין אנה לם יביע נפסה

B

Cod. Bodl. e. 74, 19 cm. x 14.5 cm.

Fol. 83 ro. יכון צארפא לה ען אלעום עלי פעל מתלה ואדיא כאן האדין אלוצפין המא
 עמרתי אלחובה ענדכם וקד ונדנא מן אהל אלמדבר פי דלך אלזמאן עלי מא
 קד ביננא פלם לם תקבל תובתהם מע קולהם בונגב קבול אלחורה לאנה
 קאל להם לא תעלו ולא תלחמו כי אינני בקרבכם וג' פנקול לאן הדיא
 אלסואל (ואן)

ואן כאן קד אשתמל עלי בעץ קולנא פי אלחורה פאן אלסאיל קד תרך
 קולנא פי שרוט אלחובה ודלך אָא וואן כָאָא נקול אן אלגרים ואלעום המא
 עמרתי אלחובה פאנא אנמא קלנא דאלך אדיא אוקעהמא אלגרים ואלעאום
 עלי ונהין מנצוצין כאנא תובה והו אן ינדם עלי אלמעציה לקבחהא
 ואן יעום עלי לא יעור אלי מתלהא פי אלקבא פאן אוקע אלגרים (ואל)
 ואלעאום נדמא עלי מא פעלה לאנה פאתה נפע דניאיי או למא אשבה
 דלך ועדם עלי אן לא יעור אלי מתלה ממא יפותה מתל אלנפע או למא
 מאתל דלך לם יכן תובה ועלי אן אלגרים ואלעום קד ונדנא מנה
 ואקעין (עלי)

עלי אלוהין אלוין דברנאהמא או עלי מא אשבההמא ואדיא כאן הדיא אצלנא
 פי אלחובה פלו כאן תאבו אנשי מדבר נדמא לפות נפע דניאיי וקד נובה
 אלעום אן לא יעורו אלי מתלה לם יכון דלך תובה מנהם לאנהם אנמא
 תחזנו לפותהם כיראת ארץ ישראל והו נפע דניאיי פלהדיא כרגו מן אן
 יכנו בדאלך תאיבין אלי תרי אן קולה הנאך ויתאבלו אנמא כאן
 גמא וחזנא

ואלגס הו אלעלם אן אלטן בחלול צרר באלמנמום או בפות נפע
 עפים לה ולים

כל מן אנתם לפות נפע דניאי או לחלול צרר דניאי כאן תאיבא
פלדלך קאל אללה להם לא תעלו ולא תלחמו כי אינני בקרבכם וקולחם
ההנא חטאנו ליי לא ידל עלי אנהם קאלוה בקלב כאלין וניה צאפיה
קד קאל ענהם ויפתח בפיחם וב' יכזבו לו ולבם לא נכון עמו וגו' וקד
קאל פרעה למשה ולאחרן חטאתי ליי אלהיכם ולכם ולם יכן דלך תובה
לאנה ורד ען ניה פאסדה אלי תרי אן דויד למא קאל לנתן בניה צאפיה
וקלב מזלין חטאתי ליי קאל לה נתן גם יי העביר חטאתך לא תמות
פאן קאל

קאל אן אלועד אלדי תואעדה אללה בקולה הנני מקים עליך רעה מביתך
לם יסקט בתובתה קיל לה לם יכן דאלך ועידא ואנמא כאן כברא בסו
Fol. 84 vo. אכתיאר אבשלום ולם יכן מן פעל אללה תעאלי לאנה לא יפעל אלקביח
ולא יאמר

בה ולא יביחה פאן קיל אן לם יכן דלך מן פעל אללה תעאלי פמא מעני קולה
ולקחתי את נשיך לעיניך ונתתי לרעיך וגו' קיל לה אנה אראד בדאלך
אלחכליה

בין אבשלום ובין האוליך אלנסא בחית לא יצרפה ענהם בגיר אלנהי
ולא צדה בגיר אלגור פאמא שאול פאנה קאל ענה ויאמר שאול אל
שמואל חטאתי כי עברתי את פי יי ואת דבריך וגו' ולם יקבל דלך מנה
בל קאל לה בעד קולה לה חטאתי כי מאסת את דבר יי וימאסך יי מהיות
מלך פהרא ידל עלי אן שאול לם יקל דלך עלי ונה אלחובה: וקד קאל קום אנה
אנמא לם יקבל דלך מנה לאן אלגור דין נחתם עליו. פנקול נחן אן הדיא
אלקול לו כאן מנה תובה לכאן מא יחל בה בעד דלך מן אלאלאם אנמא
יחל בה עלי ונה אלמחנה לא עלי ונה אלעקובה לאן אלחובה תסקט אלעקובה
ען אלחאיב וקד קאל לה אלנבי וימאסך יי והדיא לא יקאל לתאיב ולא
לממתחן: ופי הדיא אלקצה מסלה כבירה ארי אן אדכרהא וגואבהא
ואנא אנא ראינא שמואל יקול לשאול לא אשוב עמך הם קאל פי אכר
אלקצה וישב שמואל אחר שאול פכיה חסן דלך מן אלנבי פנקול אנה
יגב אן יכון קולא לא אשוב עמך עלי הדיא אלונה ולה⁸⁴ אן ישוב עמו

⁸⁴ Read וסואלה.

Fol. 84 ro.

לך מארצו ירושה מסלה וזי אנה אדיא כאן תעאלי קד קאל אנה לא יעמי ישראל מן בלד מואב וראתה וקד עלמנא אן מא אכזיה מן יד סיחון הו בלד מואב וקד אחאווה וחיווה פכיה חסן דלך פנקול פי גואבה אן קול אללה תעאלי כי לא אתן לך מארצו ירושה מהמא כאננו יד מואב ידל עלי דלך קולה מארצו פאדא כרגת ען ידה פליסת מארצו בל הי ארץ סיחון ולדלך קאל וישב ישראל בארץ האמורי. פאן קאל תאתיר קולה כי לבני לוט נתתי את ער ירושה ואדא כאן סיחון קד טפר בבלד מואב וגלב עליה פקד צאר כי לסיחון נתתי את ער ירושה קיל לה אנה ימכן אן ינאב ען דלך בגואבין אלגואב אלאול הו אנה למימתנע אן יכון אנמא אעמי בני לוט דלך ירושה מהמא כאנו מקימין פיה פאדא גלבו עליהם למ יכון דלך להם ירושה. ואלגואב אלתאני הו לא ימתנע אן יכון אנמא אעמי בני לוט דלך ירושה בשרט והו מהמא כאנו מסתקימי אלטריקה פאדא עזנו טרקהם למ יכן דלך להם ירושה: ואלגואב אלתאלת הו אנה ימכן אן יכון אנמא אעמאהם

יְרֻשָּׁה אֵלֵי וְקַת בַּעֲתָהּ, פֹּאדָא אַנְתָּהָא אֱלֹקֶת וְתַקְצָא לָם יִכֵּן דְּלָךְ לֵהֶם יְרֻשָּׁה
 פֹּאמָא קוֹל אֱלֹסְאִיל אֵנָה יַצִּיר דְּלָךְ לְסִיחֹן יְרֻשָּׁה פֹּאנָה בֹאמֵל לֵאנָה
 אַנְתָּקֵל אֵלֵי יִשְׂרָאֵל פֹּצָאָר דְּלָךְ לְיִשְׂרָאֵל יְרֻשָּׁה וְקֵד קִיל אֵן אֱלֹהָ תַעֲלִי
 אַנְמָא קֹאֵל כִּי לִבְנֵי לוֹט נִתְתִּי אֵת עַר יְרֻשָּׁה לֵאן אֲבֵרָהֶם קֹאֵל לְלוֹט
 הֵלֵא כָל הָאָרֶץ לַפְּנִיךְ; וּפִסְרָנָא הָאָמִים אֲלֻמְהִיבִין וְהִדָּא לְשׁוֹן
 מִתְצַדֵּף כְּתִיר כֶּקֶר וְהֵנָּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדוּלָּה, אֵת אֵימָתִי אִשְׁלַח לַפְּנִיךְ
 תְּפוּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָהּ וּפְחַד, וְאֵימֹת מוֹת נִפְלוּ עָלַי וְקֵד גָּא מִנָּה
 בְּנִיר תֵּן וְהוּ קוֹלָה נִשְׁאֲתִי אֵימֶךְ אֲפֹנָה, וְבָה וְצַף גֵּיִשׁ אֲלֹסְרִיאֲנִין
 בְּקוֹלָה אֵיוֹם וְנוֹרָא וְנִמְיַע דְּלָךְ הִיבֵּהּ וְכוּף וְקֵד אֲסַתְעַמְלָה בְּלִסָּאן
 אֲלֹאֲרַמְנִי כֶּקֶר פִּי וְצַף מַלְכוּת אֲדוּם וְאֲרוּ חַיּוּה רַבִּיעָאָה (so) רְחִילָה וְאֵימָתִי
 וְתַקִּיפָא וְקֵד סְמִי אֲלֹאוּתָאן בְּהִדָּא אֲלֹאֲסֵם פִּי קֶר וּבֹאֲמִים יִתְהַלְלוּ
 וְקוֹלָה הָאָמִים לַפְּנִים יִשְׁבוּ בְּה אֲרֹאֲד בְּה אֲנָהֶם כֹּאֲנו קְרִימָא
 מִקִּימִין פִּי אֲרִיץ מוֹאֲב וְקֵד כֹּאֵן אֲלֹאֲמִים אֵיִצָּא אֲקֹאֲמוּ פִּי גִירָהָ
 לִקֶּר וְאֵת הָאֲמִים בִּשְׁוֹה קְרִיתִים; וְוִצַּף הָאוּלִי אֲלֹאֲמֵם בְּתִלְאָת
 צִפְּאָת עִם גְּדוּל פִּי אֲלֹקְדֵר וְרַב פִּי אֲלִכְתָּרָה וְרֵם פִּי אֲלַעֲטֵם
 וּסְאוּאָהֶם בֹּאֲלַעֲנִיקִים פִּי עֲטֵם שְׁדָתָהֶם וּשְׁנֹאֲעַתָּהֶם וְכָקוֹל כֻּלָּב
 לִיהוֹשֻׁעַ כִּי אֵתָה שְׁמַעַת בְּיוֹם הַהוּא כִּי עֲנִיקִים שֵׁם, תָּם קֹאֵל
 וְשֵׁם חֲבֵרוֹן לַפְּנִים קְרִית אֲרַבַּע הָאֲדָם הַגְּדוּל בְּעֲנִיקִים הוּא
 וְקוֹלָה רַפְּאִים יִחְשְׁבוּ אִפֹּךְ הֵם כְּעֲנִיקִים וְהֵם אֹלֹאֲד אֲלִנְפִילִים כִּ"ק
 וְשֵׁם רֹאִינוּ אֵת הַנְּפִילִים בְּנֵי עֲנַק מִן הַנְּפִילִים וַיֵּן וְקֵד עֲלֻמְנָא
 קְבִילָה אֲלִנְפִילִים כֶּקֶר הַנְּפִילִים הָיוּ בֹאֲרִיץ בִּימֵים הָהֵם וַיֵּן וְלֵהָא
 אֲלִשְׁנֹאֲעָה וְקְבִילָה אֲלִרַפְּאִים קְרִימָה אֵיִצָּא וְכֹמָא קֹאֵל וִיכֹו אֵת
 רַפְּאִים בְּעִשְׁתֵּרוֹת קְרִנִּים וַיֵּן וְקֵד כֹּאֵן אֲלִפְלִסְטִינִין מִכְתִּלְטִין בֹּאֲלִרַפְּאִים
 וְכַק וּפְלִשְׁתִּים בָּאוּ וַיּוֹפְשְׁמוּ בְּעַמְק רַפְּאִים בֵּל כֹּאֲנו מִן אֹלֹאֲדָהֶם
 וְכַק וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וְתַעֲמַד הַמִּלְחָמָה עִם פְּלִשְׁתִּים בְּגוֹר אֵז הֵכָה סִבְכִי
 הַחוּשְׁתִּי אֵת סְפִי מִלִּידֵי הַרְפָּאִים וַיִּכְנְעוּ: תָּם קֹאֵל וְתִיבָה עוֹד מִלְחָמָה
 בְּנֵת וַיְהִי אִישׁ מִדָּה וְגַם הוּא נוֹלַד לְהַרְפָּא, וְקֹאֵלוּ וַיַּחֲרֵם אֵת יִשׁ' וַיַּכּוּ וְג'
 אֵלָה גוֹלְדוּ לְהַרְפָּא בְּנֵת וַיַּפְּלוּ וְג' וְאֵהֲלַךְ אֱלֹהָ אֲלַעֲנִיקִים עָלַי יָד כֻּלָּב כְּקוֹלָה

וְיֹרֵשׁ מִשֵּׁם כָּלֵב אֶת שְׁלֹשָׁה בְּנֵי הָעֵנָק וְג' וְאֵרָאֵד בְּקוֹלָא וּבִשְׁעִיר יִשְׁבּוּ
הַחֲרִים לְפָנִים אֵן בְּנֵי שְׁעִיר הַחֲרִי כִּאֲנוּ מְקִימִין פִּי הָרַ שְׁעִיר
קְדִימָא וּכְמָא קָאֵל קִבֵּל דְּלֵךְ אֱלֹהֵי בְנֵי שְׁעִיר הַחֲרִי יִשְׁבִּי הָאָרֶץ וְג'
אֱלֹהֵי אֱלֹפִי הַחֲרִי בְנֵי שְׁעִיר בָּאָרֶץ אֲדוּם וְיִקָּאֵל פִּי אֲכָר הוּא אֱלֹפֶצֶל
אֱלֹהֵי אֱלֹפִי הַחֲרִי לְאֱלֹפִי בָּאָרֶץ שְׁעִיר וְאֵרָאֵד בְּקוֹלָהּ וּבְנֵי עֲשִׂי יִרְשׁוּם וְיִשׁ'
מִפְּנֵיהֶם אֵן אֱוֹלָד עֲשִׂי אֲהֻלָּכוּ אֱוֹלָד שְׁעִיר וּוְרָתוּ מִכִּבְּנֵיהֶם
וְלִדְלֵךְ קָאֵל יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ עַד אֲשֶׁר . . . אֶל אֲדֹנִי שְׁעִירָהּ. וְקוֹלָה כֹּאֲשֶׁר
עָשָׂה יִשְׂרָאֵל אֲרָאֵד בַּהּ מָא פַעֲלוּהּ בְּבֹלַד סִיחֹן וְעוּג וְלֹם יְרוּדִיר בַּהּ מָא
פַעֲלוּהּ בְּבֹלַד אֱלִשָּׂאֵם לֹאֵן הוּא אֱלִכְמָאֵב כֹּאֵן מִן סִידְנָא מִשָּׁה קִבֵּל . . .

TRANSLATION.

A

. . . . it is clear that it has an owner, as stated in Job 31. 39. This refers to landed property mortgaged to him. Those who consider it lawful, eat the produce of the mortgaged property without crediting the owner with its value. Job, however, dissociated himself from so doing, saying: I have eaten nothing of its produce unless I credited the owner with the amount off his debt. If I have not done so, let thistles grow instead of wheat, and cockle instead of barley (v. 40). Also Ezechiel (18. 10) after enumerating many misdeeds, concludes as follows (v. 13): Upon interest he gives forth, and increase he taketh. In opposition to this, David ends Psalm 15 with the words (v. 5): He that putteth not his money to usury . . . he that doeth these things shall never be moved. Similarly in Ps. 93. 1 and 55. 23.

The next law (vers. 39 sqq.) is that dealing with the Hebrew slave in accordance with what was explained in

Exod. 21. 1-6, viz. that he serve six years only, but if he refuse to leave the service he shall serve his master for ever. In our passage we are taught that if he compensate him before the lapse of the six years the master sets him free, since no Israelite shall be in servitude during the jubilee year.

[Here follows the translation of vers. 39-46.]

Ver. 39 forms the continuation of the verses 25 and 35, and means that if a person sell his estate and still be in want of funds, even if thou lend or trust him, and he sell his own self, thou shalt not hold him as a slave; he shall not walk behind thee with a saddle cloth nor carry bathing utensils before thee, nor do any special work, but shall be as a hired servant and as a sojourner (ver. 40). The term 'hireling' means that he shall do work congenial to him either as architect or carpenter or tailor. The term 'sojourner' implies that thou shouldst consider what he lacks; also that he should be accommodated for the night; further, that he complete prepaid work, and finally that the master provide for his wife and children. The final words of the verse mean that the jubilee year interrupts the service of full seven years. Ver. 41 makes it clear that he and his family must be kept by the master, the wife being especially mentioned in Exod. 21. 3. The 'going out' points to previous 'coming in'. The next verse demands that he live with the family (of the master) in such a way that they do not let him suffer any want, because he might be called a slave. We see that the mention in this passage of his estate is meaningless. After this we will explain that he did not sell himself

B

..... Since in your opinion these two terms represent the pillars of repentance, we find that the position of the people in the wilderness was as we described it. Now why was their repentance not accepted, considering that you maintain the duty of accepting the [words of] the Tōrāh which says (Deut. 1. 42): You shall not go up neither fight, for I am not in your midst? We answer that though your question covers part of our declaration, the querist left aside what we said concerning the conditions of repentance. Although we say that regret and resolution are the two pillars of repentance, we demand that the repenting person fulfil these two conditions in order to render repentance worthy of its name. He must be sorry for his misdemeanour for the sake of its odiousness, and be firmly resolved not to be guilty of any similar lapse. If, however, the repenting person regret his offence, because he failed to achieve some worldly end, and is bent upon not repeating the mistake in order to avoid another disappointment, this is not repentance, although his regret and resolve bear the characteristics mentioned above. This being our principle regarding repentance, had the 'men of the wilderness' repented on account of the risk of worldly gain, whilst the resolve not to repeat the offence is enjoined, this could not be called repentance, because they mourned the loss of the advantages of the holy land which was a mundane advantage. They cannot, therefore, be looked upon as having been contrite. The term 'they mourned' (Num. 14. 39) only describes sadness and distress. Distress is the knowledge or the belief that a person is affected by some damage or the loss of a great advantage, but not every one

who is sad because of worldly loss or damage is repentant. It is for this reason that God said to them : You shall not go up. When they said : ' We have sinned ', this does not show that they said it with a pure heart and sincere mind. This is described in Ps. 78. 36 as well as in the case of Pharaoh because his confession arose out of evil intention. When David confessed his sin to Nathan with a pure heart and a sincere mind, the answer expressed complete forgiveness. Now if some one assert that the threat uttered against him (2 Sam. 12. 11) did not become invalid in spite of his repentance, the answer is that this was not a threat but the announcement of Absalom's undutiful behaviour, which was not an act of God. God does nothing bad, He neither commands nor permits it. Some people might raise the objection, viz. if this was not an act of God, what is the meaning of the verse just quoted? The answer is that He permitted Absalom to make free with those women, by neither turning him away from them, nor forbidding or warning him.

As regards Saul, the Bible states that he acknowledged his sin (1 Sam. 15. 24), but this confession was not accepted (ver. 26). This shows that Saul did not speak these words in a sense of repentance. Some interpreters say that his regret was rejected because ' his fate had been sealed '. My answer is that had these words been the expression of real repentance, no sufferings would have been inflicted upon him unless by way of trial, but not as punishment, because repentance makes punishment fall to the ground. Such words as ' He hath despised thee ' are not spoken by a prophet to a person who repents or is to be tried.

Now this verse raises an important question which I mention here together with the answer thereto. How is it

that Samuel said to Saul: 'I will not return with thee', but later on the story relates that Samuel did return with him. How could the prophet do such a thing? The answer is that Samuel's refusal refers to the first request, but when Saul expressed his sorrow for the second time, taking hold of the hem of his garment and repeating his confession of sin, and asking Samuel to return with him (ver. 30), the latter did return with him.

The words 'when you had girded on every man his weapons of war' (Deut. 1. 41) refer to an occasion not desired by God, as when Joab slew Amāsa (2 Sam. 20. 8). Divine approval is expressed in 1 Sam. 17. 39 and Ps. 45. 4. The word ותהינו I explain by 'you agreed',³⁵ the word being radically related to הן ('yes') as used in a Talmudical passage.³⁵ They therefore answered with Num. 14. 40. . . .

.

fol. 3 ro. They conquered both of them and destroyed them as stated in 2 Kings 3. 24-5. The words in Deut. 2. 9 involve another question, viz.: If God did not desire to give Israel any part of Moabite territory, whilst we know

³⁵ B. M., fol. 49 ro. Strange to say, that in his Translation Sa'adyāh renders ותהינו by ובאררתם (*you hastened*), thus abandoning his former translation in favour of one which seems to have been current. The translation ואנעמתם is not only given by Jepheth, but also in a late Qaraite compilation of comments on Deuteronomy (Cod. Brit. Mus. 2498, fol. 2 vo.) in the words

ותהינו תפסר ואנעמתם מן הן לו יהי כדברך ולאמר מנה הין או תהן
מתל הקם

It is to be noted that Jepheth's name is not included in the authorities quoted by the compiler, but he is perhaps alluded to in ותפסר. A Qaraite author of our fragment is out of the question on account of the two quotations from the Talmud. See also Ibn Janāḥ, *Kitāb al-Uṣūl*, ed. Neubauer, col. 780 :

ותהינו לעלות ההרה ואנעמם משתק מן הן الذى هو نعم

that what they took from Sihon was Moabite country, how was this possible? The explanation is that this verse refers to lands taken from the 'hand' of Moab (Num. 21. 26), and this is intimated in the word *his* land (*ibid.*). When it had gone out of Moab's hand it was no longer their land, but Sihon's. This is confirmed by ver. 25. It is stated later on (Deut. 2. 9) that Ar was given to the children of Lot, and if Sihon had conquered the land of Moab, the verse should have run: To *Sihon* I have given Ar as inheritance. This can be interpreted in two ways: *first*, it could not have been given as an 'inheritance to the children of Lot' had they inhabited it, but if they conquered it, it was not their inheritance. *Secondly*, it could only have been given as an inheritance to the children of Lot on the condition that they kept on the straight path, but when they walked crooked ways, it was no longer their inheritance. *Thirdly*, it is also possible that God gave it to them as an inheritance up to the time of his sending (a prophet); but the time had arrived it was no longer their inheritance. Therefore the objection that the passage should have 'to Sihon as inheritance' is idle, because the land was handed over to the Israelites as an inheritance for them.

The verse Deut. 2. 9 only means what Abraham said to Lot, viz. is not the whole land before thee?

The word אֲמִידִים (ver. 10) I explain by 'those who inspire fear'.³⁶ The word is frequently used, as Genesis 15. 12; Exod. 23. 27; 15. 16; Ps. 55. 5; 88. 16. In Hab. 1. 7 the Syrian army is described by אֲמִידִים. All these instances express the idea of fear and terror. It is used in the same sense in the Aramaic passage, Dan. 7. 7, describing the

³⁶ See also Sa'adyāh's Translation to Deut. 2. 10-11; Gen. 14. 5.

kingdom of Edom, whilst in Jer. 50. 38 it refers to idols. Deut. 2. 10 teaches that the Emim had formerly been living in the land of Moab as well as elsewhere (Gen. 14. 5). These nations are here described by three characteristics, viz. great, numerous, and powerful, and are compared to the Anākim in respect of might and heroism, as stated in Josh. 14. 12, 15.

In Deut. 2. 11 the רפאים are said to be the descendants of the נפילים (Num. 13. 33) who in Gen. 6. 4 are described as distinguished by bravery. The Rephaim were an ancient tribe, as may be seen from Gen. 14. 5. The Philistines were mixed up with the Rephaim, as stated in 2 Chron. 14. 9, but really belong to their descendants, see 1 Chron. 20. 4-7. God destroyed the Anākim by the hand of Kaleb, as stated in Josh. 15. 14.

Deut. 2. 12, speaking of the Horims, should be compared with Gen. 36. 21. At the end of the chapter they are stated to have lived in the land of Seir. The words: 'the sons of Esau dispossessed them' (*ibid.*), mean that the descendants of Esau destroyed the sons of Seir and took possession of their borders. This is expressed in Gen. 33. 14. The words 'as Israel did' refer to Sihon and Og, but not to Palestine, because Moses used these words before